

НАДІЇ ОКСЕНТІЇВНИ ГАВРИЛЮК — 70

Знаному українському археологу, фахівцю у галузі ранньої залізної доби та антикознавства Надії Оксентіївни Гаврилюк 28 липня 2021 р. виповнилося 70 років. Це саме той час, коли мудра жінка і відомий науковець має всі підстави не приховувати свого віку і пишатися своїми досягненнями. Мабуть, сама доля підказала Надії Оксентіївни, які культурні спільноти вона буде вивчати, оскільки її власний життєвий шлях торував тисячі кілометрів Євразійського континенту — від Далекого Сходу до Мінська, а звідти — до Нижнього Подніпров'я і Києва. Ювілярка працює в Інституті археології НАН України майже півстоліття, з 1974 р., коли співробітницею Миколаївського краєзнавчого музею вперше потрапила до новобудівної Південно-Бузької експедиції, у якій працювала лаборантом. У 1975 р. вона вступила до аспірантури Інституту, де під керівництвом О. І. Тереножкіна написала і 1981 р. захистила кандидатську дисертацію та пройшла шлях наукового співробітника — від молодшого до провідного, захистивши у 2000 р. докторську дисертацію.

Проте стандартним для пересічного науковця цей шлях не став. Надія Оксентіївна ніколи не шукала легкої стежини і не сиділа спокійно на одному місці. Коло її наукових інтересів виявилось вкрай широким. Вона почала працювати як скіфолог, для спеціалізації обрала ту групу археологічного матеріалу, до якої навіть зараз дуже важко заохотити молодого спеціаліста — ліпну кераміку; пізніше вивчала палеоекологію та палеоекономіку доби раннього заліза, етнічну та соціальну історію ранніх кочовиків Північного Причорномор'я, принципи та механізми змін у скіфській культурі кочового господарсько-культурного комплексу. Пізніше окремою темою стали пошуки у напрямку взаємодії кочового та осілого населен-

ня, зокрема мешканців Лісостепу, Степу та античних центрів Північного Причорномор'я. Надія Оксентіївна є автором понад 300 наукових праць, серед яких десяток монографій, індивідуальних та колективних. Участь у спільних європейських проектах, конференціях у Німеччині, Норвегії, Швейцарії, Данії, Польщі, Сербії, Туреччині, Росії, Румунії, Молдові, численні публічні лекції, участь у проекті «Світова культурна спадщина» — лише підтвердили правильність обраного багатьох років тому наукового спрямування.

Н. О. Гаврилюк очолювала Скіфську експедицію Інституту археології НАН України, яка досліджувала Кам'янське, Аннівське та ін. городища у Нижньому Подніпров'ї. Зараз працює науковим консультантом українсько-польської експедиції з вивчення Консулівського городища в Нижньому Подніпров'ї та продовжує керувати науковими польовими дослідженнями.

Упродовж низки років вона була членом спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій Центру пам'яткознавства при Інституті історії НАН України зі спеціальності «музеєзнавство та пам'яткознавство». Під її керівництвом захищено шість кандидатських дисертацій, а учні успішно працюють у різних музеях України, зокрема у Національному заповіднику «Хортиця». Вона постійно виступає опонентом на захистах кандидатських і докторських дисертацій у різних наукових та освітніх установах України.

Дієвість та активність Надії Оксентіївни спричинили появу різноманітних навантажень в Інституті археології, у яких вона завжди була справжнім мозковим центром. Понад десять років вона працювала завідувачем

Польового комітету Інституту, була засновником та головним редактором щорічного видання «Археологічні дослідження в Україні», професійно займалася пам'яткоохоронною справою; упродовж семи останніх років працювала відповідальним секретарем журналу «Археологія», який під її керівництвом підтвердив свій статус наукового фахового видання.

Надія Оксентіївна — той рідкісний фахівець-археолог, зацікавленість роботами якого не згасає роками, як і її власний інтерес до наукового пошуку. Із нею сперечаються, на її праці посилаються, а це значить, що зірка Н. О. Гаврилюк ще довго світитиме на небі археологічної науки.

Здоров'я і творчої наснаги Вам, Надіє Оксентіївно!

Колеги та друзі

ДО ЮВІЛЕЮ НАТАЛІ СЕРАФІМІВНИ АБАШИНОЇ

Нещодавно виповнилося 70 років нашій колезі, беззмінному протягом багатьох років ученому секретарю відділу археології раннях слов'ян — Наталі Серафимівні Абашиної.

Наталія Серафимівна народилася 20 липня 1951 р. у сім'ї службовців. Батько, Абашин Серафим Васильович (1906—1975), працював в Українській Раді Народного господарства на посаді головного спеціаліста.

Наталія з відзнакою закінчила середню школу і в 1969 р. вступила до Київського державного педагогічного інституту ім. О. М. Горького. Цього року при педагогічному факультеті відкривалося історичне відділення, перетворене у 1970 р. на історичний факультет. Його першими випускниками, крім Н. С. Абашиної, були Є. Л. Гороховський і Я. Таксюр. У 1974 р. після завершення навчання та отримання диплому фахівця Наталія Серафимівна залишилася працювати у виші.

1981 р. вона вступила до аспірантури Інституту археології, після закінчення якої у 1986 р. успішно захистила кандидатську дисертацію «Население Среднего Поднепровья в

III—V вв. н. э. (по материалам киевской культуры)». З цього часу Наталія Серафимівна працювала в Інституті археології на посаді молодшого наукового співробітника (1986—1988 рр.), наукового співробітника (1988—1993 рр.), старшого наукового співробітника (1993—2010 рр.). У 2005 р. отримала звання старшого наукового співробітника. З 1990 р. до 2010 р. виконувала